NORAKSTS

Lieta Nr. A 42 5762 07
Lietvedības Nr. A 1146-09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 23.decembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis M.Birkmanis,

piedaloties pieteicējai *G.M.* un pieteicējas pārstāvim *J.M.*,
atbildētājas – Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta pārstāvei zvērinātai advokātei Anitai Šauriņai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu *G.M.* pieteikumā par Rīgas domes Komunālā departamenta 2007.gada 18.jūlija lēmuma Nr.DK-07-12276-ap atzīšanu par prettiesisku, atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 20.decembrī Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisija personu reģistrācijai pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā un izslēgšanai no palīdzības reģistra (turpmāk – Komisija) pieņēma lēmumu (sēdes protokols Nr.48, 4.31.punkts) (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma atteikt reģistrēt *G.M.* ar meitu *D.M.* dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai, pamatojoties uz likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājuma risināšanā" $26.^1$ pantu, Rīgas domes 2005.gada 20.decembra saistošo noteikumu Nr.36 „Personu, kurām nepieciešama palīdzība sakarā ar dzīvojamās telpas atbrīvošanu, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr.36) 2.2.punktu un Rīgas domes 2005.gada 12.jūlija saistošo noteikumu Nr.6 „Personu, kurām nepieciešama palīdzība dzīvokļa jautājumu risināšanā, reģistrācijas un palīdzības sniegšanas kārtība" (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr.6) 2.4.punktu.

[2] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam *G.M.* to apstrīdēja Rīgas domes Komunālā departamenta direktoram. Rīgas domes Komunālā departamenta direktors 2007.gada 18.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.DK-07-12276-ap „Par atteikumu reģistrēt dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai" ar kuru nolēma atstāt negrozītu sākotnējo lēmumu.

[3] 2007.gada 10.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *G.M.* (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums, kurā pieteicēja lūdz atzīt par prettiesisku un atcelt Rīgas domes Komunālā departamenta 2007.gada 18.jūlija lēmumu Nr.DK-07-12276-ap (turpmāk – Lēmums), un izdot pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu.

Pieteicēja pieteikumā norāda tālāk minēto.

[3.1] Pieteicēja 2004.gadā uz dažiem mēnešiem deklarēja savu dzīvesvietu pie savas māsas *Z.M. /adrese/,* Rīgā praktiski nepārtraucot lietot dzīvokli */adrese/*, Rīgā.

[3.2] Pieteicēja uzskata par nepamatotu apgalvojumu, ka pieteicēja dzīvojamās telpās */adrese/*, Rīgā ievietojās pēc namīpašuma Maskavas ielā denacionalizācijas.

[3.3] Atbildētājs likuma „Par palīdzības dzīvokļu jautājuma risināšanā" 26.[1] panta un Saistošo noteikumu Nr.36 2.2.punkta piemērošanā izmantojis formālu pieeju.

[3.4] Ar Lēmumu pārkāpts Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 4.punkts, jo Lēmums nesatur pamatojumu, kādēļ pieteicējai un pieteicējas iespējamiem ģimenes locekļiem tiek liegtas iespējas saņemt dzīvokļa atbrīvošanas kompensāciju.

[3.5] Lēmumā nav norādīti konkrēti jautājuma izskatīšanas gaitā pārbaudītie fakti, kā rezultātā pieteicējai nav iespējams konstatēt, kādi apstākļi ir ņemti vērā, pieņemot Lēmumu.

[3.6] Saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 14.panta otrās daļas 3.apakšpunktu, zudums, kas radīsies pašvaldībai izmaksājot pieteicējai vienreizēju kompensāciju dzīvokļa lietošanas tiesību nodrošināšanai, samērojams ar pieteicējas tiesību ierobežojumu – iespēju lietot dzīvokli denacionalizētā ēkā, kur izīrētājs nav ierobežots ar īres maksas apmēriem un pieteicējas maznodrošinātās personas statusu.

[3.7] Atbildētājs nav ievērojis samērīguma principu un tiesiskās paļāvības principu.

[4] Atbildētāju pārstāvošā iestāde Rīgas domes Komunālais departaments tiesā iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Pieteicējai no 2002.gada 14.augusta deklarētā dzīvesvieta ir Rīgā, */adrese/*.

[4.2] Ar Rīgas domes 1998.gada 31.marta lēmumu Nr.5822 namīpašuma */adrese/*, Rīgā, denacionalizēts *T.L.*, *A.L.* un *R.F.* (katram 1/3 domājamā daļa).

[4.3] Tā kā pieteicēja dzīvojamā telpā */adrese/*, Rīgā, ievietojās pēc denacionalizācijas, nav likumīga pamata viņas reģistrācijai dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai.

[5] Pieteicēja tiesas sēdē uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, balstoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

[6] Atbildētāju pārstāvošās iestādes – Rīgas domes Mājokļu un vides departamenta (līdz 01.10.2009. Rīgas domes Komunālais departaments) – pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā tiesai norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un tas ir noraidāms.

[8] Tiesa lietā konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[8.1] Ar Rīgas domes 1998.gada 6.aprīļa namīpašuma denacionalizācijas apliecību Nr.71/234 apliecināts, ka pamatojoties uz Rīgas domes 1998.gada 31.marta lēmumu Nr.5822 namīpašums */adrese/*, Rīgā denacionalizēts *T.L.*, *A.L.* un *R.F.* (*lietas 29.lapa*);

[8.2] 2002.gada 8.augustā starp n/p „Lastadija" un *E.M.* noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums par dzīvojamo telpu Rīgā, */adrese/*, īri (*lietas 41.-44.lapa*);

[8.3] Ar Rīgas pašvaldības sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Krasta nami" 2006.gada 27.aprīļa paziņojumu Nr.377 *E.M.* informēta, ka ar 2006.gada 1.maiju nekustamais īpašums Rīgā, */adrese/* tiek nodots īpašniekiem – *T.L.*, *A.L.* un *R.F.* (*lietas 40.lapa*);

[8.4] 2006.gada 1.novembrī Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes nodaļā personu reģistrācijai palīdzības saņemšanai saņemts *E.M.* iesniegums, kurā lūgts reģistrēt dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai viņas 3 cilvēku ģimeni (*E.M.*, *G.M.* un *D.M.*) (*lietas 28.lapa*);

[8.5] 2006.gada 20.decembrī Rīgas domes Komunālā departamenta Dzīvokļu pārvaldes komisija personu reģistrācijai pašvaldības palīdzības saņemšanai dzīvokļa jautājumu risināšanā un izslēgšanai no palīdzības reģistra pieņēma lēmumu (sēdes protokols Nr.48, 4.31.punkts), ar kuru nolēma atteikt reģistrēt *G.M.* ar meitu *D.M.* dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai (*lietas 31.lapa*);

[8.6] 2007.gada 9.janvārī Rīgas domes Komunālajā departamentā saņemts pieteicējas apstrīdēšanas iesniegums (*lietas 32.lapa*);

[8.7] 2007.gada 18.jūlijā Rīgas domes Komunālā departamenta direktors pieņēma lēmumu Nr.DK-07-12276-ap „Par atteikumu reģistrēt dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai" ar kuru nolēma atstāt negrozītu sākotnējo lēmumu (*lietas 8., 9.lapa*);

[8.8] Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Rīgas 4.nodaļa ar 2009.gada 16.novembra izziņu Nr.24/32.2-1-6/929 apliecina, ka iedzīvotāju

reģistrā ir iekļautas šādas ziņas par pieteicēju: 1) 2002.gada 14.augustā deklarēta dzīvesvieta */adrese/*, Rīgā; 2) 2002.gada 18.martā deklarēta dzīvesvieta */adrese/*, Rīgā; 3) no 1982.gada 12.oktobra līdz 2002.gada 18.martam deklarēta dzīvesvieta */adrese/*, Rīgā (*lietas 49.lapa*).

[9] Pieteicēja pieteikumā lūdz atzīt par prettiesisku un atcelt Lēmumu, ar kuru pieteicējai ar meitu *D.M.* atteikta reģistrācija dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai un izdot labvēlīgu administratīvo aktu.

No pieteikuma kopumā secināms, ka faktiski pieteikums iesniegts par tāda labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicēja ar meitu tiktu reģistrēta dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai 4.reģistrā.

Kā atzīts administratīvo tiesu praksē, šādu divu prasījumu nodalīšana nav pareiza, parasti tie kopumā veido vienu prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Savukārt prasījums par nelabvēlīga administratīvā akta atcelšanu nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets, jo nelabvēlīga administratīvā akta atcelšana pati par sevi nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt. Tādu labumu var dot tikai labvēlīga akta izdošana. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, proti, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu *(sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 4.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-14 17.punktu un 2006.gada 2.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415 17.punktu)*.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka prasījums par Lēmuma atcelšanu, nav izskatāms kā atsevišķs prasījums. Tiesai jāizvērtē tikai prasījums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – par pienākuma uzlikšanu atbildētājai reģistrēt pieteicēju ar meitu *D.M.* dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai 4.reģistrā.

[10] Lietā ir strīds par to, vai atbildētājs pamatoti atteicis reģistrēt pieteicēju ar meitu *D.M.* dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai 4.reģistrā, proti, vai par pamatotu atzīstams atbildētāja Lēmumā izdarītais secinājums, ka pieteicēja un viņas meita dzīvojamā telpā */adrese/*, Rīgā, ievietojušās pēc dzīvojamās mājas denacionalizācijas.

[11] Lēmums atteikt reģistrēt pieteicēju ar meitu *D.M.* dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai 4.reģistrā pamatots ar likuma „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" $26.^{1}$ pantu, Saistošo noteikumu Nr.6 2.4.punktu un Saistošo noteikumu Nr.36 2.2.punktu.

Likums „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā" *(likuma redakcijā, kas bija spēkā Lēmuma pieņemšanas brīdī)* 26.[1] panta pirmās daļa noteica, ka pašvaldībai ir tiesības domes (padomes) saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā un apmērā piešķirt vienreizēju dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu personām, kas atbrīvo dzīvojamo telpu, kura atrodas denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā un kuru tās ir lietojušas līdz īpašuma tiesību atjaunošanai, vai arī minētās personas tiek izliktas no dzīvojamās telpas likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 28.[2], 28.[4] un 28.[5] pantā paredzētajos gadījumos. Dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalstu var saņemt personas, kuras saskaņā ar šo likumu un pašvaldības domes (padomes) saistošajiem noteikumiem ir tiesīgas saņemt šā likuma 3.panta 1. un 2.punktā paredzēto palīdzību.

Saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr.6 2.4.punktu 4.reģistrā reģistrē dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai. Atbilstoši Saistošo noteikumu Nr.36 2.2.punktam 4.reģistrā pabalsta saņemšanai reģistrē denacionalizētajās vai likumīgajiem īpašniekiem atdotajās mājās dzīvojošas personas, kuras lietojušas dzīvojamo telpu līdz īpašuma tiesību atjaunošanai un kuras turpina lietot šo dzīvojamo telpu (..).

Secināms, ka lai būtu pamats apmierināt pieteicējas prasījumu, jākonstatē visi Saistošo noteikumu Nr.36 2.2.punktā paredzētie priekšnoteikumi:

1) pieteicēja dzīvo denacionalizētā vai likumīgajam īpašniekam atdotā mājā;
2) pieteicēja lietojusi dzīvojamo telpu līdz īpašuma tiesību atjaunošanai;
3) pieteicēja turpina lietot šo dzīvojamo telpu.

[12] Lietā nav strīda, ka pieteicēja pēc dzīvojamās mājas denacionalizācijas izrakstījusies no dzīvojamās platības */adrese/*, Rīgā un 2002.gada 18.martā deklarējusi savu dzīves vietu */adrese/*, Rīgā. Tādejādi pieteicēja faktiski pārtraukusi lietot dzīvojamo telpu */adrese/*, Rīgā.

Lietā nav izšķirošas nozīmes apstāklim, ka pieteicēja 2002.gada 14.augustā atkal deklarējusi savu dzīves vietu */adrese/*, Rīgā, jo tiesību normā pabalsta reģistrēšanai ietverts priekšnoteikums, ka persona līdz pabalsta pieprasīšanas brīdim ir turpinājusi lietot šo dzīvojamo telpu, tātad lietojusi to bez pārtraukumiem.

[13] Balstoties uz iepriekš minēto secināms, ka nav iestājies trešais tiesību normā paredzētais priekšnoteikums. Proti, pieteicēja nav turpinājusi lietot šo dzīvojamo telpu. Līdz ar to atbildētājs pamatoti atzinis, ka nepastāv visi tiesību normā paredzētie priekšnoteikumi pieteicējas un viņas meitas reģistrēšanai dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai 4.reģistrā.

Tiesa uzskata, ka pieteicējas norādītie apsvērumi nevar būt pamats pieteikuma apmierināšanai. Labvēlīgs administratīvais akts izdodams, ja

pastāv visi tiesību normā noteiktie priekšnoteikumi. Konkrētajā gadījumā, kā jau minēts, tie nepastāv.

[14] Saskaņā ar Administratīva procesa likuma 7.pantu iestādes un tiesas rīcībai jāatbilst tiesību normām. Iestāde un tiesa darbojas normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim.

Ņemot vērā iepriekš spriedumā konstatēto, tiesa neatrod pamatu Lēmuma atzīšanai par prettiesisku. Atbildētājs Lēmumā ir vērtējis tā rīcībā esošos pierādījumus un pieteicējai nelabvēlīgs administratīvais akts ir izdots pamatoti. Līdz ar to tiesa secina, ka Lēmums ir tiesisks administratīvais akts, savukārt pieteicējas pieteikums nav pamatots un tādejādi nepastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, tiesa

nosprieda:

noraidīt *G.M.* pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu ar kuru tiktu uzdots Rīgas domes Mājokļu un vides departamentam reģistrēt *G.M.* ar meitu *D.M.* dzīvojamās telpas atbrīvošanas pabalsta saņemšanai 4.reģistrā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) M.Birkmanis

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas
tiesnesis _____ M.Birkmanis
Rīgā, 2009.gada 23.decembrī.